

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 04. decembra 2017. godine
Ref.br.: RK 1161/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 46/17

Podnosilac

Kosovska agencija za privatizaciju

Ocena ustavnosti presude AC-I.-16-0084 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 14. decembra 2016. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). U postupku pred Ustavnim sudom, podnosioca zahteva zastupa Agron Kajtazi, vršilac dužnosti rukovodioca Jedinice za sporove Pravnog departmana podnosioca zahteva.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu AC-I.-16-0084 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 14. decembra 2015. godine u vezi sa presudom C-I.-16-0001 Specijalizovanog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Specijalizovano veće) od 30. marta 2016. godine. Odluka Žalbenog veća je uručena podnosiocu zahteva 15. decembra 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude Žalbenog veća, kojom su navodno povređena prava i slobode garantovane članom 46. [Zaštita imovine] i članom 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) i 116 (2) Ustava, članovima 22, 27 i 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29 i 54 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 14. aprila 2017. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 19. aprila 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Selvete Gërzhaliu-Krasniqi i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 27. aprila 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Posebna komora).
8. Dana 07. septembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Iz spisa proizilazi da je 1973. godine, Društveno preduzeće (u daljem tekstu: DP) pod nazivom „Sanitas“ sa sedištem u Crnoj Gori osnovalo podružnicu koja se nalazi u Peći, na Kosovu.
10. Dana 29. decembra 1995. godine, prema registraciji u Privrednom sudu u Podgorici-Crna Gora, na osnovu zakonodavstva Crne Gore, DP „Sanitas“ je

pretvoreno u akcionarsko društvo (u daljem tekstu: AD) pod nazivom „Unifarm“ i podružnica koja se nalazi u Peći-Kosovo je uključena u tu transformaciju.

11. Dana 2. februara 2010. godine, preduzeće „Unifarm-Peja“ je tražilo od podnosioca zahteva da potvrdi status ovog preduzeća kao privatno preduzeće.
12. Podnosilac zahteva je osnovao Komisiju za razmatranje da izveštava o ovom Zahtevu za utvrđivanje statusa (ZUS). Izveštaj Komisije za razmatranje je zaključio da preduzeće „Unifarm-Peja“ nije bilo transformisano u AD, već je bilo DP na osnovu zakona Kosova i prema tome, na osnovu člana 5.1 Zakona br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju, podnosilac zahteva je bio ovlašćen da upravlja preduzećem „Unifarm-Peja“ i njenom imovinom.
13. Dana 31. oktobra 2013. godine, Odbor podnosioca zahteva je usvojio izveštaj Komisije za razmatranje o ZUS-u.
14. Podnosilac zahteva je 21. ili 25. novembra 2013. godine obavestio preduzeće „Unifarm-Peja“ o svojoj odluci da je preduzeće bilo DP pod upravom podnosioca zahteva.
15. U julu 2014. godine, podnosilac zahteva je obavestio preduzeće „Unifarm-Peja“ da će nastaviti sa likvidacijom preduzeća.
16. Preduzeće je podnelo zahtev Posebnoj komori protiv odluke podnosioca za likvidaciju. Preduzeće je takođe tražilo zabranu protiv likvidacije. Zabрана je odobrena od strane Specijalizovanog veća i potvrđena od strane Žalbenog veća.
17. Dana 30. marta 2016. godine, Specijalizovano veće je (C-I.-16-0001) usvojilo zahtev i navelo: *“Odluka [podnosioca zahteva] da stavi podnosioca pod svojom upravom krši zakon i utiče na pravni interes podnosioca, što je dovoljno da poništi tu odluku.”*
18. Specijalizovano veće je obrazložilo:

“Prema navodima podnosioca zahteva, koji su u suštini ostali nesporni i takođe su u skladu sa nalazima Suda, DP Unifarm u Peći sa svojom imovinom se transformisalo privatizacijom u akcionarsko društvo na kraju 1995. godine. Ovo je zvanično zaključilo postupak privatizacije sproveden zakonom Crne Gore. Prirodna posledica ove transformacije bila ta da Unifarm Peja više ne bi bilo DP, ali retroaktivno, 2002. godine, UNMIK-ova Uredba br. 2002/12 ovo ograničava svojim članom 5.3, koji glasi:

5.3 Dalja transformacija preduzeća u različite oblike poslovnih organizacija utiče na njegov status kao društvenog preduzeća samo ako je takva transformacija obavljena pre 22. marta 1989. godine, ili ako je obavljena posle tog datuma::

(a) u skladu sa važećim zakonom; i

(b) na nediskriminatorni način.

Transformacija u Crnoj Gori se dogodila nakon 22.03.1989. godine, tako da je transformacija uticala, prema gore pomenutoj odredbi iz 2002. godine, samo za status društva, ukoliko je zasnovana na važećem zakonu i primenjena na nediskriminatoran način,

Retroaktivno poricanje pravnih efekata ove transformacije dovelo bi do velikog broja pravnih pitanja, ali ih ne treba razmatrati, jer su dva uslova za priznanje transformacije - prvi zasnovana na važećem zakonu i drugi na implementaciji na nediskriminatorni način –ispunjena. Iz istog razloga nije potrebno raspravljati o tome da li su nadležnosti UNMIK-a uključene u prevladavanje zakona Crne Gore ili su ograničene na zakon na Kosovu.”

19. Dana 26. aprila 2016. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću.
20. Dana 14. decembra 2016. godine, Žalbeno veće je (AC-I.-16.0084-A001) odbacilo žalbu podnosioca zahteva i potvrdilo odluku Specijalizovanog veća.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim presudama povređena prava koja su zaštićena članom 102 (3) [Opšta načela sudskog sistema] Ustava, jer su Žalbeno veće i Specijalizovano veće primenili zakone Crne Gore prilikom odlučivanja o predmetu, dok član 102 (3) Ustava obavezuje sudove da primjenjuju samo Ustav i zakone koji se primenjuju na Kosovu.
22. Podnosilac zahteva tvrdi da je preduzeće “Unifarm-Peja” DP prema primenjivom zakonu na Kosovu i stoga, podleže isključivoj administraciji podnosioca zahteva što je potvrđeno odlukom Odbora podnosioca zahteva 31. oktobra 2013. godine. Specijalizovano veće i Žalbeno veće su, prilikom odlučivanja o slučaju, utvrdili da je DP transformisano 1995. godine u Akcionarsko društvo i koristilo zakone koju su se primenjivali u Crnoj Gori 1995. godine da bi opravdali svoj zaključak.
23. Podnosilac zahteva tvrdi da transformacija iz 1995. godine društvenog preduzeća “Unifarm-Peja” u Akcionarsko društvo nije bila važeća prema primenjivim zakonima na Kosovu danas i da bi doneli svoje odluke, Specijalizovano veće i Žalbeno veće su primenili zakone Crne Gore u suprotnosti sa članom 102 (3) Ustava.
24. Konkretno, podnosilac zahteva tvrdi:

“Na Kosovu je za prenos imovine DP ili sredstava DP, u periodu kojeg tužilac tvrdi da je postao akcionarsko društvo, na snazi bio Zakon o preduzećima SFRJ 77/88, izmenjen i dopunjen zakonima SFRJ, br.40/89, 46/90 i 61/90. Žalbeno veće i Specijalizovano veće ovu činjenicu uopšte ne uzima u obzir, i daje razloge o tome da je ovaj prenos izvršen u Crnoj Gori, za vreme postojanja bivše Jugoslavije, čiji je deo bilo Kosovo, stoga je

prenos ove jedinice u „Unifarm“ u Peći iz Podgorice, izvršen u skladu sa zakonima koji su imali pravnu vrednost u tadašnjem aktuelnom prostoru i vremenu. Pored toga, Žalbeno veće i Specijalizovano veće nisu uspjeli da utvrde da li su pravilni postupci poštovani prema važećim zakonima u to vreme.”

25. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenim odlukama povređeno pravo na zaštitu imovine, što je garantovano članom 46 (1) [Zaštita imovine] Ustava, jer nakon 10. juna 1999. godine DP više nije imalo zakonsko pravo da otuđi imovinu u društvenoj svojini na teritoriji Kosova, jer je u skladu sa Uredbom UNMIK-a br. 2000/54 predviđeno da UNMIK upravlja pokretnom ili nepokretnom imovinom koja je na teritoriji Kosova uključujući finansije, bankovne račune i drugu imovinu, gde UNMIK ima razumne i objektivne osnove da zaključi da je takva imovina društvena svojina.
26. Podnosilac zahteva tvrdi da, prema Zakonu br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju od 31. avgusta 2011. godine, on ima isključiva ovlašćenja za upravljanje DP i njihovom imovinom.
27. Podnosilac zahteva traži od Suda da:
 - I. proglasi zahtev podnosioca prihvatljivim, i
 - II. poništi presudu AC-I.-16-0084 Žalbneog veća od 14. decembra 2016. godine i presudu C-I.-16-0001 Specijalizovanog veća od 30. marta 2016. godine.
28. Podnosilac zahteva, takođe, traži da Sud uvede privremenu meru da bi sprečio žalioce DP-a od otuđenja bilo koje imovine DP-a, posebno da obaveže “Unifarm“ A.D. za medicinsko snabdevanje sa p.o. Podgorica-Poslovna jedinica Peć”, da se uzdrži od prenosa parcele br. P-71611071-05092/1, sertifikat br. -16 – 191313, CZ Peja, trećim licima, dok Sud ne donese odluku o ovom zahtevu.

Relevantan zakon

29. Rad i funkcije podnosioca zahteva su regulisani Zakonom br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju od 31. avgusta 2011. godine, članovi 1, 2 i 5, koji propisuju:

Poglavlje I – Pravni status, ciljevi i definicije

Član 1 Uspostavljanje i pravni status Kosovske agencije za privatizaciju

“1 Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu “Agencija”) je nezavisno javno telo koje je dužno da obavlja svoje funkcije i odgovornosti potpuno samostalno. Agencija ima svojstvo pravnog lica i posebnu mogućnost da sklapa ugovore, stiče, drži i raspolaže imovinom i ima sva pretpostavljena ovlašćenja za potpuno obavljanje zadataka i ovlašćenja koja su joj u vezi s tim dodeljena ovim zakonom; kao i da u njeno ime tuži i bude tužena.

2. Agencija je naslednik Kosovske povereničke agencije koja je regulisana shodno UNMIK-ovoj Uredbi 2002/12 "O uspostavljanju Kosovske povereničke agencije" i svom imovinom i obavezama koje će kasnije postati imovina i odgovornost Agencije."

Član 2 Cilj i svrha

"1. Agencija, u skladu sa uslovima ovog zakona, ima ovlašćenja da upravlja, u šta je uključeno i ovlašćenje da proda, izvrši prenos i/ili likvidira, preduzeća i imovinu na način predviđen ovim zakonom.

2. Da bi ostvarila ove ciljeve, Agencija će:

2.1 do njihove prodaje ili drugog raspolaganja u skladu sa ovim zakonom, da drži i upravlja svakim preduzećem i imovinom kao poverenik u korist odgovarajućih vlasnika i poverilaca u skladu sa ovim zakonom i drugim važećim odredbama kosovskog prava.

2.2 izvršiti prodaju, prenos ili će izvršiti likvidaciju preduzeća i imovine u skladu sa članovima 6, 8 i 9 ovog zakona, bez ikakvog odlaganja;

2.3 u okviru ograničenja svojih administrativnih resursa, obavljati razumne pomoćne aktivnosti radi sačuvanja ili uvećavanja vrednosti, održivosti i upravljanja preduzećima i imovinom/aktivom, do stepena do kojih ove aktivnosti ne odugovlače nerazumno izvršenje zadataka koji su navedeni u podstavu 2.2 ovog stava;

2.4 izmiriti, na način i u obimu predviđenim ovim zakonom, važeća potraživanja koja su blagovremeno podneta od strane poverilaca i vlasnika koja se odnose na preduzeća ili imovinu/aktivu iz ovih novčanih prihoda koja proizilaze iz prodaje, prenosa ili likvidacije ili drugog vida raspolaganja dotičnim preduzećem i/ili imovinom/aktivom; u kom slučaju će se sva ova sredstva, sa izuzetkom preostalih finansijskih sredstava, držati u povereničkom fondu u korist odgovarajućih vlasnika i poverilaca i biće sačuvana od agencije;

2.5 nakon isteka važećih vremenskih rokova za podnošenje potraživanja od strane odnosnih vlasnika i poverilaca, identifikovati i izvršiti prenos – u skladu sa članom 19.3 – svih preostalih finansijskih sredstava koja se čuvaju u povereničkom fondu od strane Agencije Vlade Kosova;

2.6 obavljati i druge zadatke koji mogu da joj se dodele prema ovom zakonu i važećim odredbama kosovskog prava.

3. Ovaj zakon primenjuje se u skladu sa načelima predviđenim Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim Protokolima."

Poglavlje II – Zadaci i ovlašćenja Agencije

Član 5 Preduzeća i imovina pod administrativnom nadležnošću Agencije

“1. Agencija ima isključivu administrativnu nadležnost nad:

1.1. preduzećima u društvenom vlasništvu, bez obzira da li su one podvrgnute transformaciji;

1.2. Celokupnom imovinom koja se nalazi na teritoriji Kosova, bilo da su ona organizovana kao pravna lica (subjekti) ili ne, koja obuhvata imovinu u društvenom vlasništvu u ili posle 22. marta 1989, izuzev slučajeva uređenih prema stavu 2 ovog člana; i

1.3. Sve akcije u korporacijama i podružnim korporacijama utvrđenim u skladu sa ovim zakonom; i sve interese u državnom vlasništvu u preduzeću ili drugom pravnom subjektu, bez obzira na to da li je preduzeće ili pravni subjekat prošlo transformaciju.

2. ako jedna uredba ili zakon koji je na snazi i koji je proglašen od strane nadležnog javnog autoriteta na Kosovu posle 10. juna 1999. godine dodeli odgovornost upravljanja imovinom/aktivom drugom javnom autoritetu, kao što je opisano u podstavu 1.2. stava 1 ovog člana, Agencija nema ovlašćenja nad ovom imovinom/aktivom na dan stupanja na snagu ove uredbe ili zakon.

3. Administrativni autoritet Agencije, predviđen članom 5, stav 1.1, važi će za svu imovinu u vlasništvu ili posedu preduzeća, uključujući imovinu koja se nalazi izvan Kosova; pod uslovom da se – i bez obzira od obaveza Agencije utvrđene članom 2, stav 1 - u vezi sa tom imovinom koja se nalazi izvan Kosova, Agenciji traži samo da vrši svoj autoritet nad tom svojinom do mere koju Agencija smatra razumnom, imajući u vidu vrednost i pristup prema toj imovini i ograničenja administrativnih izvora Agencije, kako se referišu u članu 7.1.ovog zakona. Tokom odlučivanja o ovim pitanjima, Agencija uzima u obzir sve odgovarajuće politike koje se mogu usvojiti od strane Vlade ili Skupštine Kosova.

4. Ako je jedno preduzeće podvrgnuto transformaciji, ta transformacija ne pogađa ovlašćenja Agencije prema stavu 1. i 2. ovog člana, kao i prema članovima 6, 8. ili 9. ovog zakona, izuzev ako:

4.1. je transformacija bila zasnovana i sprovedena u punoj saglasnosti sa Zakonom koji važi za transformaciju;

4.2. su sve obaveze u vezi sa transformacijom, bez obzira da li nastaju paralelno ili nakon transformacije, i da li su nametnute zakonom ili ugovorom – uključujući, ali ne ograničavajući se na obaveze koje zahtevaju isplatu nakon potpunog razmatranja i stvarnog izdavanja deonica – u potpunosti ispunjene; i

4.3. transformacija nije bila diskriminatorna, niti je kršila načela Evropske konvencije o ljudskim pravima.

5. Prilikom izvršavanja prava i ovlašćenja prema članovima 6, 8 i 9. ovog zakona u vezi sa jednim preduzećem koje je podvrgnuto transformaciji, Agencija je ovlašćena da pretpostavi da transformacija ne ispunjava sve uslove koji su utvrđeni u stavu 4. ovog člana, izuzev ako Agencija ima na raspolaganju ubedljive dokaze koji konačno utvrđuju da transformacija ispunjava ove uslove. U ovom slučaju, važi dole navedeni stav 6. ovog člana.

6. Ako u skladu sa stavom 5. ovog člana, Agencija zaključi da transformacija jednog preduzeća ispunjava sve zahteve koji su propisani u stavu 4, i Agencija nije prethodno sprovela nijednu radnju u vezi sa datim preduzećem ili bilo kojom njegovom imovinom u skladu sa članom 6.2. ovog zakona, primeniće se sledeća pravila:

6.1. ako Agencija ima ubedljive dokaze na raspolaganju, koji konačno ustanovljavaju raspoređivanje prava deoničara (ili vlasništvo) nad ovim Preduzećem između društvenog kapitala (ili vlasništva) i privatnog kapitala (ili vlasništva), Agencija prestaje da izvršava bilo koja ovlašćenja nad dotičnim preduzećem izuzev radi: ostvarivanja svih deoničarskih (ili vlasničkih) prava koja proizilaze iz dela ukupnog kapitala preduzeća koji obuhvata društveni kapital (vlasništvo), što obuhvata i pravo prodaje datih deoničarskih (vlasničkih) prava; i

6.2. u nedostatku ovih dokaza, Agencija će nastaviti da izvršava njena prava i ovlašćenja u skladu sa članovima 6, 8 i 9 i drugim odredbama sadašnjeg zakona nad preduzećem.

7. Sva pitanja u vezi sa ili koja se javljaju u vezi sa likvidacijom preduzeća ili korporacije u skladu sa nadležnošću Agencije predviđenom članom 6.stav 2.1. ovog zakona, uključujući – ali ne ograničavajući se na – utvrđivanje validnosti bilo kog potraživanja načinjenog od strane navodnog poverioca ili bilo kakva tvrdnja o deoničarskom kapitalu ili vlasničkom interesu izneta od strane navodnog vlasnika i utvrđivanje odgovarajuće preraspodele prihoda poveriocima i vlasnicima – predstavljaće odgovornost odnosne Uprave za likvidaciju, koja će postupiti u skladu sa pravilima predviđenim Aneksom 1 ovog zakona. Bilo koje lice koje podnosi potraživanje ili tvrdi da poseduje dati interes ima pravo da ospori dato rešenje pri Specijalnoj komori blagovremenim postupanjem u skladu sa proceduralnim zahtevima predviđenim članom 37.7 Aneksa 1 ovog zakona.”

Prihvatljivost zahteva

30. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u Ustavu i dalje predviđene u Zakonu i Poslovniku.
31. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, koji propisuje:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

32. Sud prvo smatra da u skladu sa članom 21 (4) Ustava, koji propisuje da *„Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva“*, podnosilac zahteva je ovlašćen da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na osnovna prava koja važe i za pojedince i za pravna lica (vidi: *mutatis mutandis*, rešenje od 27. januara 2010. godine, zahtev KI41/09, *AAB-RIINVEST University L.L.c., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*).

33. Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”

34. Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo raspoloživa pravna sredstva i da je podneo zahtev u zakonskom roku.

35. Međutim, Sud se poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

36. Pored toga, Sud se poziva i na stavove (1)(d) i (2)(d) pravila 36 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, koji propisuju:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”

37. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim presudama Žalbenog veća i Specijalizovanog veća povređena prava prema članu 102. (3) Ustava.

38. Sud podseća da član 102 (3) [Opšta načela sudskog sistema] navodi:

“3. Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona.”

39. Sud podseća da član 102. Ustava spada u Poglavlje VII [Pravosudni sistem] Ustava. Na taj način, Sud smatra da odredbe člana 102. Ustava ne sadrže individualna prava i slobode zaštićene odredbama sadržanim u Poglavlju II

[Prava i osnovne slobode] i Poglavlju III [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava. Shodno tome, Sud zaključuje da član 102 ne može da bude osnova za zahteve koji se podnose shodno na članu 113.7 Ustava.

40. Međutim, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su mu Specijalizovano veće i Žalbena veće povredili prava zbog načina na koji su presudili u slučaju koji se odnosi na prava i obaveze podnosioca zahteva u vezi sa preduzećem "Unifarm-Peja."
41. U ovom smislu, Sud smatra da se u suštini podnosilac zahteva žali na povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje prilikom određivanja svojih prava i obaveza. Sud podseća da je pravo na pravično suđenje zaštićeno članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).
42. Sud podseća na član 31 (2) Ustava, koji propisuje:

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.
43. Sud podseća i na član 6 (1) EKLjP, koji u svom relevantnom delu propisuje:

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona [...].
44. Sud uzima u obzir član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, koji propisuje: "Osnovna prava i slobode zagwarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava".
45. S tim u vezi, Sud podseća na sudsku praksu ESLjP, koji je utvrdio *mutatis mutandis* „da je nadležnost Suda da proverava da su domaći zakoni pravilno tumačeni i primenjeni ograničena i da nije njegova funkcija da zauzme mesto domaćih sudova, već je njegova uloga da osigura da odluke domaćih sudova ne budu proizvoljne ili na neki način očigledno neobrazložene.” (Vidi: slučaj ESLjP, *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugalije*, predstavka br. 73049/01, presuda od 11. januara 2007. godine, stav 83).
46. Sud takođe podseća: „[...] [ESLjP] neće dovesti u pitanje tumačenje domaćeg zakona od strane domaćih sudova, osim u slučajevima očigledne proizvoljnosti (vidi: *mutatis mutandis*, *Ādamsons protiv Letonije*, br. 3669/03, stav 118, 24. juna 2008. godine), drugim rečima, kada primeti da su domaći sudovi primenili zakon u određenom slučaju očigledno pogrešno ili doneli proizvoljne zaključke i/ili je uskraćena pravda (vidi: *mutatis mutandis*, *Farbers i Harlanova protiv Letonije (dec.)*, br. 57313/00 6. septembar 2001. godine, i, u kontekstu člana 1 Protokola br. 1, *Beyeler protiv Italije [VV]*, br.

33202/96, stav 108, ESLjP 2000-I)." Vidi: slučaj ESLjP Andjelković protiv Srbije, predstavka br. 1401/08, presuda od 9. aprila 2013. godine, stav 24".

47. U tom smislu, Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza i primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi: *mutatis mutandis*, Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
48. Sud primećuje da je Žalbeno veće u svojoj presudi navelo da nije primenilo zakone Crne Gore prilikom presuđivanja slučaja podnosioca zahteva. Umesto toga, Žalbeno veće je obrazložilo:

"Pitanje u ovom sporu je pogrešno, jer se ovo pitanje ne odnosi na primenu zakona Crne Gore na Kosovu, već za priznavanje primene zakona Crne Gore (u vezi sa privatizacijom) na Kosovu."
49. Podnosilac zahteva tvrdi da je Žalbeno veće pogrešno primenilo zakon, jer nije samo „priznalo primenu zakona Crne Gore“, već je, u stvari, primenilo i zakon Crne Gore kada je zaključio da je transformacija "Unifarm-Peja" u akcionarsko društvo bilo u skladu sa zakonom.
50. Sud podseća da član 4. Zakona br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju od 31. avgusta 2011. godine dozvoljava transformaciju DP u akcionarsko društvo koja su desila između 22. marta 1989. godine i 10. juna 1999. godine pod uslovom da je ta transformacija izvršena u skladu sa određenim uslovima.
51. U ovom slučaju, Sud primećuje da su Specijalizovano veće i Žalbeno veće zaključili da je transformacija "Unifarm-Peja" koja se desila 1995. godine ispunila zakonske uslove propisane u Zakonu br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju. Specijalizovano veće i Žalbeno veće su pružili razloge koji potkrepljuju njihovo tumačenje zakona. Na taj način, osporene odluke redovnih sudova su uzele u obzir zakon koji se primenjivao u pogledu na tvrdnje podnosioca zahteva.
52. U tim okolnostima, Sud smatra da su obrazloženja pružena od strane Specijalizovanog veća i Žalbenog veća prilikom odlučivanja o zahtevima podnosioca jasna, sveobuhvatna i koherentna i da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni. (Vidi: presudu ESLjP od 30. juna 2009. godine, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06).
53. Dakle, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepio tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje kao što je zaštićeno članom 31. Ustava i članom 6.1 ESLjP.
54. Sud podseća da podnosilac zahteva, takođe, tvrdi povredu prava zaštićena članom 46 (1) [Zaštita imovine] Ustava. Podnosilac zahteva tvrdi da, na osnovu

Zakona br. 04/L-034, ima ekskluzivna ovlašćenja da upravlja DP i njihovom imovinom na teritoriji Kosova.

55. Sud podseća da član 46 (1) Ustava, propisuje:

“1. Garantuje se pravo na imovinu.”

56. Sud podseća da član 2 (1) Zakona br. 04/L-034 daje podnosiocu zahteva ovlašćenje *“[...] da drži i upravlja svakim preduzećem i imovinom kao poverenik u korist odgovarajućih vlasnika i poverilaca u skladu sa ovim zakonom i drugim važećim odredbama kosovskog prava.”*

57. Dakle, Sud primećuje da se ovlašćenje podnosioca zahteva odnosi na upravljanje „u poverenju“ za trenutne vlasnike DP-a i njihovu imovinu. Podnosilac zahteva nije objasnio kako je ovo ovlašćenje ekvivalentno pravu „vlasništva“ koje je garantovano članom 46. Ustava.

58. Prema tome, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz, niti je potkrepio tvrdnje o tome kako mu je i zašto Žalbeno veće povredilo pravo na imovinu koje je garantovano ovom odredbom.

59. U zaključku, Sud smatra da podnosilac zahteva nije izneo činjenice koje pokazuju da su odluke redovnih sudova na bilo koji način uzrokovale ustavnu povredu njegovih prava garantovane Ustavom.

60. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba se proglasiti neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36, stavovi (1) (d) i (2) (d), Poslovnika.

Zahtev za privremenom merom

61. Sud podseća da je podnosilac zahteva tražio privremenu meru da se nijedna imovina DP ne otuđi dok se ne donese odluka Suda o ovom zahtevu.

62. Sud podseća na pravilo 55 (4) (a) Poslovnika, koje propisuje:

“(4) [...] Veće za razmatranje pre davanja preporuke za odobrenje zahteva za uvođenje privremenih mera utvrđuje da:

(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta.”

63. Nakon što je utvrdio da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud odbacuje zahtev za privremenom merom.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosovo, u skladu sa članom 113, stavovi 1 i 7, Ustava, članom 46. Zakona i pravilima 36 (1)(d), (2)(d) i 55 (4)(a) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 07. septembra 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBACI zahtev za privremenom merom;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI OVU odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi